

Pri. 62. num. 57.

PRO

1772, 28.

LEGATO CONSEQVENDO
EXECVTIVE CONTRA HEREDEM
EX TESTAMENTO AGI NON

POSS E

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

P R A E S I D E

CHRISTIANO GOTTL OB EINERTO

IVRISCIENTIAE ET PHILOSOPHIAE DOCTORE

D. VI. APRIL. C I C I O C C L X X I I .

H. L. Q. G.

D I S P V T A T

DAVIDES GEORGIVS TISCHERVVS

EX ARCE BEICHLINGENSI THVRING.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

17. Jan. 15. 16.
LEGATO CONSIGLIANDO
EXCULTUS COTULIT HERBARI
EX TERRITORIIS AFRICANIS
de auctor
CHRISTIANUS GOTTSCHALKUS
DAVIDES GEORGIAE THEORETICA
LIBRA
17. Jan. 15. 16.

§. I.

Peruulgata est inter Iureconsultos multisque controvërsiis implicata quaestio: Vtrum ex testamento executiue (vt pragmatici loqui solent) agi queat, nec ne? In qua re diuidanda, cum multos intellexerimus ita versari, vt dicant, se auctoritate legum et analogia iuris impulsos eorum sententiam sequi, qui id licere opinantur, qui legatariorum partes amplexi, facultatem iis viliori atque pinguiori iuris remedio, i. e. executiua via contra heredem vrendi competere putant, eorum argumenta accuratius et diligentius examinanda esse duximus. Putamus autem, nec inanem nec importunum, nec ab aliis plane perfectum laborem nos suscepuros esse, si de eiusmodi re, quae vsum habet amplissimum et frequen-

tissimum, quaeque scitu est maxime necessaria, seorsim latius et copiosius disputaremus. Itaque perpensis et examinatis argumentis eorum, qui executiua actionem probare conantur, eos in errore versari, docebimus, et nostram deinde sententiam, firmioribus, ut opinamur, argumentis et magis idoneis confirmare ac munire studebimus.

§. II.

Primum quidem aduersariorum argumentum petrum ex analogia Iuris veritatis nonnullam speciem praese ferre videtur. Etenim sic colligunt: Quod toti atque principali competit, id etiam de parte et accessorio, quod principalis naturam sequitur, valere debet. Testamentum vero tanquam principale ultimae voluntatis promptam, minimeque impeditam habere executionem, ex verbis, aiunt, l. 3. C. de Ed. D. Hadri. toll. Sancimus, ut si quis ex aife, vel ex parte institutus, competenti iudici testamentum ostenderit non cancellatum, neque abolidum, neque ex quaunque suae formae parte vitiatum, sed quod in prima figura sine omni vituperatione appareat, et depositionibus testium legitimi numeri vallatum sit; mittatur quidem in possessionem earum rerum, quae testatoris mortis tempore fuerunt, non autem legitimo modo ab alio detinentur, et eam testificatione publicarum personarum accipiat, intelligitur, itaque exinde etiam legatum, ut testamenti partem accessoriam, executiue peti posse autimant. Vereor autem, ut ista lex, in hunc usum commemorata, ad probandam aduersariorum sententiam valeat, cum de herede instituto tantum loquatur, legatarii autem mentionem faciat plane nullam. At enim, ut videtur, respondere

spondebunt ad hanc nostram obiectionem: Concedimus quidem, nullam mentionem nominatim et disertis verbis fieri legatarii, sed tamen legitime sententia legis amplificari et ad legatariorum usum et utilitatem adhiberi et extendi potest. Sed hoc cum dicunt aduersarii, non videntur cogitasse de natura et genere huius legis. Nam non omnes omnino leges admittere interpretationem extensuam, nemo, ut opinor, in dubium vocare audebit. Speciales enim constitutiones translatae in corpus Iuris, quamquam generalis legis naturam et vim quodammodo noctae videntur, minime tamen, defitutae nimirum generali ratione, eam potestatem habent, ut ad similem speciem transferri possint.

Siquidem concessa erat heredi edicto D. Hadriani facultas rerum hereditiarum possessionem statim pertendi, ne mora fieret aut creditoribus, aut fisco vice-simani postulanti. Hoc autem vestigal sublatum docet Iustinianus in l. c. nihilominus tamen, antiquatis licet iis, quae ad edictum D. Hadriani spectabant, edixit, ut heredi, nulla temporis ratione habita, missio daretur in possessionem earum rerum, quae testatoris tempore mortis fuissent: Legatario vero idem beneficium haud concessit, cum is neque teneatur creditoribus soluere, neque defuncti iuribus et officiis succedat. Itaque nulla ei festinandi est necessitas, nec cogitur subire onus excipienda ex exercendarum imque actionum. Ex his ergo sufficienter apparere putamus, legatarium et heredem non habere idem ius agendi, quia ea ratio, quae heredi hanc auctoritatem potestatemque vindicat, in legatarii utilitatem adhiberi nullo pacto potest.

§. III.

Secundum argumentum, quo ad confirmandam sententiam nobis contrariam potissimum nititur Finckelthausius, ex analogia legum patriarcharum repetitum, his ipsis verbis apud eum Obseruat. CXXI. legitur: *Quia praeſertim hoſie in hiſ prouinciis Saxoniciſ uſtatum, imo expreſſe cauum eſt, ut omne instrumentum, adeoque et teſtamenṭum legitime confeſſum, vel ſeptem teſtibus, ac Notarii publici fide munitum, vel apud acta conditum, vi confeſſionis et recognitionis, paratam habeat executionem (Landes-Ordn. Anno 1555. rubr. verſazte Brief und Siegel)* Proinde hic processus ſummarius eſſe potest: Legatarius abſque ordinario libello citari curabit heredem ad iudicem, cui ſtatim exhibeat et oſtendat testamentum, in quo relictum eſt legatum, poſtuletique declarationem, an nimirum fit heres teſtatoris, et adierit hereditatem. Quod ſi fateatur, et teſtamenṭum non fit rafum, non uitiatum neque cancellatum: Tum ius teſtamenti et hinc legatarii liquidum eſt. Quocirca debitum petat legatum, implorando iudicis officium, ut heredi praecipiat et mandet, illud intra certum tempus, puta, Sächſischer Friſt, ſibi praeflari. Quo tempore praeterlapsi, nec interim praeflito legato, aduerſus heredem executive procedatur. In huc ſane eatenus non repugnamus Finckelthausio, neque negamus, declarationem heredis eſſe necessariam, et instrumenta habere vim executivam. Ait cum obligatio heredis ex declaratione demum et profēſione adeundae hereditatis oriatur, ut teneatur legatario legatum ſoluere, facile intelligitur, ante declaratam heridis voluntatem id fieri non posse, quod declarationi debet originem, hoc eſt, non poſſe legatarium

7

tarium executiue prius agere, quam sciat, contra quem
sit actio executiua instituenda, quod ex testamento
nullo modo intelligi potest. Ex verbis porro der Lan-
des-Ordnung: *Weil in allen Handlungen, so zwischen den-
nen Leuten geschehen, billig nichts höher denn Treu und
Glaube auch Brief und Siegel, die ein jeder von sich giebt,
sollen bedacht werden; Und gleichwohl vielmals befunden
wird, dass ihrer etzliche zu ihrer selbst Verkleinerung und
böser Nachrede, sich ihrer klaren schriftlichen Bewilligung
weigern; So ordnen Wir hiermit, wo einer seinen öffentli-
chen unläugbaren und unverfälschten Brief und Siegel, die
keine unehrliche Zusage in sich halten, vorsetztlich und ohne
Ursache nicht nachkommen, sondern darwider vortheilhaftige
Auszüge suchen, und erst darüber erkennen lassen wollte,
dass ihm solches keinesweges gestattet, sondern ihm, Inhalts
gegebener Brief und Siegel schleunig soll verholzen etc.* pa-
tet, id non de alienis instrumentis, cuiusmodi quo-
dammodo est testamentum, sed de propriis intelligen-
dum esse. Nam vt possim contra aliquem vti actione
executiua, diserte requiritur, vt non tantum instru-
mentum sit integrum nullaque labe aut fraude vitiatum
et corruptum, sed et debitor sua manu suoque sigillo
soluendi obligationem testatus sit.

§. IV.

Restat aliud argumentum aduersariorum, plane,
vt opinor alienum ab eorum consilio, quodque ita
comparatum est, vt quomodo eis in mentem venire po-
tuerit, vix conjectura intelligere aut assequi possit. Opi-
nantur scilicet ex verbis Nou. I. c. 4. ἀρχὴν δὲ τῶ
ἐμισθίοις δίδασκεν, καὶ θάτερος ἐμπρόσθεν εἰπόντες ἐφεγγένευν,

τὴν ἐπι δικαιονήσεων ψήφου colligi posse, legatariū habere ius in heredem executiue agendi, (v. Facheini Controu. Iur. Lib. V. c. 31.) At haec Nouella de nulla alia re agit, quam de ea, ne heres ultra anni spatium differat legatarios. Annus autem initium habet ab admonitione iudicali, non, vt aduersarii perpetram interpretantur, a condemnatione iudicis. Bene enim Cuiacius monuit in Exposit. ad Nou. c. ὑπομνήσεως vocabulum plane non fauere sententiae aduersariorum, cum ex l. 2. et 3. C. de vſur. rei iud. post condemnationem tantum quatuor mensium dilatio permittatur. Ergo hoc loco nullo modo sermo esse potest de condemnatione, multo autem minus inde colligi potest testamentum esse eiusmodi documentum e quo executiue licet agere contra heredem.

§. V.

Iam considerantibus naturam ipsam processus executiui facile apparebit, eum plane abhorrire a legatiorum rationibus et utilitate. Nam is in eorum emolummentum est repertus, qui statim iudici planum facere possunt, quo agendi fundamento vtantur, quique alterius, contra quem agere instituunt, subscriptionem proferre possunt, e qua suum ius tueri et demonstrare queant. Iam vero cum heres ipse sua manu testamentum non scriperit, neque subscriperit, id autem ad executiuum iudicium diserte, vt supra docuimus ex Landes-Ordn. v. ao. 1555. rubr. versatze Brief und Siegel etc. requiritur, nec ei ex alterius i. e. testatoris voluntate eiusmodi oriatur obligatio, nec denique, antequam adierit hereditatem seque palam heredem gesserit, intelligatur,

■ ■ ■

tur, velitne adire hereditatem, nec ne? Sequitur, ut
tum demum teneatur solueré legata, et contra eum agi
possit, quando, adita hereditate, tanquam ex quasi
contractu legatario contra se agendi potestatem fecerit.
Itaque, quia ante perspectam heredis voluntatem nulla
eius est obligatio, nec ex testamento ea appareat, simul
idonea conclusione intelligitur, nec contra eum ex te-
stamento executiue agi posse.

§. VI.

Constat praeterea inter omnes, si adsint remedia
ordinaria, quibus aliquis ius suum repetrere possit, non
temere actorem neglectis et repudiatis remediis legitimis et ordinariis ad pinguiora atque extraordinaria re-
media properare debere, nisi haec facultas ei diserte a
legibus concedatur. At vero contra heredem compe-
tere legatario ordinaria remedia ex l. i. C. commun. de
legat. intelligitur, datur enim actio personalis ex testa-
mento, rei vindicatio, et actio hypothecaria: Extra-
ordinaria autem remedia, quia legibus plane sunt indi-
cata, aut concessa nulla, non est, quod legatario, con-
temta legum auctoritate, suo arbitratu extraordinariis
vtendi potestas tribuantur. Nec auctoritate destituta
est haec sententia, quam nunc defendimus, quippe
saepissime ab Illustri Facultate Iurid. Lips. ita proun-
ciatum esse, testatur Illustris Hommelius, et tale Re-
sponsum adscripsit Rhaps. Quaest. Obs. IV. Obwohl ei-
nige Rechtsgelehrten

Leyser. Specim. 381. Med. 3. et 5. Carpzou. P. 3.
Constit. 13. defin. 35. Wernher. P. 4. Obs. 93.

B

dafs

dass ein Legatarius aus dem Testamente wider den Erben executivisch zu klagen allerdings im Stande sey, behaupten; sntemalen der Umstand, dass Beklagter die Erbschaft getreten, als Legitimatio ad causam passiva zu betrachten, und darauf Einlassung zu fordern stehet; dennoch aber und dieweil ein Erbe nicht durch des Testators Willen, und dessen Erbeinsetzung, sondern durch Antritt der Erbschaft, welche unter die Quasi contractus gerechnet wird, sich denen Legatarien verbindlich macht, auf dergleichen bey denen Quasi contractibus vorkommende Präsumtionen aber und Fällungen in dieser Art des Proceses kein Erkenntniß zu gründen, sondern in allen Stücken klare Briefe und Siegel, welche ein ausdrückliches Versprechen in deutlichen Wörtern enthalten, erforderlich; mithin aus einem Quasi contractu keinesweges executivisch geklaget werden mag, sntemalen ein Testament, einer verbindlichen Handschrift, wodurch der Schuldner sich zu etwas anheischtig macht, nicht zu vergleichen ist, mithin bey der actione ex testamento nur allein der ordentliche Proces statt findet,

Berger. Supplement. ad Electa Disceptat. forens. tit. 5. p. 46. sequ.

worzu kommt, dass der Erbe, weiter nicht, als nur in so weit die Erbschaft zureichend, gehalten ist; Ob aber der Nachlass so beschaffen, dass alle Schulden und Legata bestritten werden können, aus Documenten schwerlich alsofort zu erweisen, vielmehr die Ausflucht, dass die Erbschaft unzureichend, als ein verneinender Satz von Beklagten nicht beygebracht, sondern nur angeführt werden darf, woraus Klägers Obliegenheit dieses darzuthun sich ergiebet, so etc.

T A N T V M .

DOCTIS-

II

DOCTISSIMO
ATQVE
ORNATISSIMO DEFENSORI
S. P. D.
PRAESES,

Moris magis, quam necessitatis esse videtur, laudes et virtutes TVAS mea approbatione et iudicio comprobare et ornare. Quis enim TE aut probitate, aut optimarum artium studio. aut ullo genere laudis praestantior? Qui TE per hosce annos, quibus hic dedisti operam litterarum iuriumque studio, semper tam demonstrasti, qui et industria et assiduitate et moribus et ingenio, ut ab omnibus merito amaretur, efficerit. Prorsus ergo non dubitauit TVAE voluntati obtemperare TEque in conspectum publicum, ut inde diu debitam laudem virtutibus et industriae TVAE reportares, producere. Quin potius hunc diem TIBI ex animo gratulor, quo fructum probitatis et industriae TVAE maximum et uberrimum laudem quippe omnium bonorum

B 2

confē-

◆ ◆ ◆

consecuturus es, et, mihi crede, multo etiam ampliorem olim laudem gloriamque reportabis, si eam, quam hic *TIBI* comparasti, doctrinam et peritiam ad utilitatem ciuium eorumque omnium, qui *TVAM* opera vti optabunt, transstuleris, eisque auxilio fueris. Haec enim *TIBI* verissime promittere possum, quia nulla unquam virtus diu, quin inclarescat et officiatur praemio, latere potest, promitto autem lubentissime, quia doctrinam et virtutem *TVAM* semper amavi.

Scripsi Lipsiae d. 4. April. CICICCCCLXXII.

Leipzig, Diss., 1772 A-R

f

TA-70L

nur 23. Stck. höher verka.

Br. 62. num. 57.

PRO

LEGATO CONSEQVENDO
EXECVTIVE CONTRA HEREDEM
EX TESTAMENTO AGI NON
POSS E.

P. 301
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

P R A E S I D E
CHRISTIANO GOTTLLOB EINERTO

IVRISSCIENTIAE ET PHILOSOPHIAE DOCTORE

D. VI. APRIL. C I O C C L X X I I .

H. L. Q. C.

D I S P V T A T
DAVIDES GEORGIVS TISCHERVS

EX ARCE BEICHLINGENSI THVRING.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

